

Piezīmes un atsaucis Natura 2000 teritorijas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods:	1617
Suga:	<i>Angelica palustris</i>
Natura 2000 teritorijas kods:	LV0518300
Natura 2000 teritorijas nosaukums:	Vecdaugava
Eksperts(i):	Linda Uzule
Darbs pabeigts:	20.04.2022.
Vispārējās piezīmes:	<p>Purva zirdzenes jeb purva mātsaknes pamatareāls ietver izklaidus populācijas Vācijā, Polijā, Čehijā, Slovākijā, Ungārijā, Rumānijā, Baltkrievijā, Latvijā, Igaunijā un Krievijā. Populācijas lielākoties ir nelielas, mazskaitlīgas, ko galvenokārt izraisījusi raksturīgo dzīvotņu izzušana, kā arī samazināta sugas ģenētiskā daudzveidība (Dittbrenner et al., 2005). Latvijā purva zirdzene sastopama tikai dažās vietās – Rīgas līča A krastā starp Kuivižiem un Ainažiem, pie Lielupes grīvas, Vecdaugavas salā un Ķīšežera krastā. Visas zināmās purva zirdzenes atradnes ir īpaši aizsargājamo teritoriju Natura 2000 tīklā, dabas teritorijās – “Lielupes grīvas pļavas”, “Piejūra”, “Vecdaugava”, “Jaunciems” un “Randu pļavas”.</p>

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	<p>150</p> <p>Aprēķinos izmantoti dati no 2021.g. sugas uzskaites, kas veikta projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” ietvaros (Latvijas Dabas., 2021). 2021.g. sugas uzskaitē populācijas minimālais vērtējums (<i>Pop min</i>) ir 136 indivīdi, bet maksimālais vērtējums (<i>Pop max</i>) – 150 indivīdi. Pieņemts lēmums aprēķinos izmantot populācijas maksimālo vērtējumu.</p> <p>Purva zirdzene Mangaļu apkārtnes pļavās zināma kopš 1895. gada no K. Kupfera herbārija (RIG I), bet nav precīzi zināms, kurā Vecdaugavas krastā (Latvijas Dabas., 2021). Suga DL “Vecdaugava” teritorijā nav tikusi monitorēta ne pirmajā (2008. – 2012. gads), ne otrajā (2015. gads) monitoringa periodā. 2014. gadā DL “Vecdaugava” teritorijā veikta sugu un biotopu inventarizācija dabas aizsardzības plāna izstrādes vajadzībām (Grolle, 2014). Pēc dabas aizsardzības plānā esošās infomācijas, purva zirdzenes minimālais populācijas vērtējums novērtēts ar 10 indivīdiem, bet maksimālais vērtējums ar 30 indivīdiem (Vides Konsulāciju., 2016).</p> <p>2021. gadā sugas uzskaiti DL “Vecdaugava” projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu</p>

Lauks	Paskaidrojums																		
	<p>un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” ietvaros veikusi V. Baroniņa. Populācijas minimālais lielums novērtēts ar 136 indivīdiem, bet maksimālais lielums ar 150 indivīdiem (Latvijas Dabas..., 2021).</p> <p>Aprēķinos nav izmantoti N2000 SDF dati, jo pieejami jaunāki dati no sugas uzskaites 2021. gadā. N2000 SDF ir informācija no dabas aizsardzības plāna datiem, kur sugas uzskaitē veikta 2014. gadā.</p>																		
Unit_CV	Indivīdi																		
Habitat	Annex I vairāki																		
Annex I	<p>Purva zirdzene dabas liegumā “Vecdaugava” sastopama vairākos ES aizsargājamajos biotopos – 6450 <i>Palieņu zālāji</i>, 6410 <i>Mitri zālāji periodiski izšūstošās augsnēs</i> un 1630* <i>Piejūras zālāji</i>.</p> <p>Projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” atskaitē norādīts, ka Vecdaugavas salas biotopi būtu jāpārkartē – patlaban mitrā daļa lielākoties kartēta kā 6450 <i>Palieņu zālāji</i>, ko tomēr vairāku klātesošu sugu dēļ (<i>Juncus balticus</i>, <i>Angelica palustris</i>, <i>Triglochin maritimus</i>) būtu jākartē kā ES biotopu 1630* <i>Piejūras pļavas</i>, kas ir daudz retāk sastopams biotops (Latvijas Dabas..., 2021).</p>																		
Annex I_area_USE	<p>12,54</p> <p>Lai arī DL “Vecdaugava” kopējā biotopu 6450 <i>Palieņu zālāji</i>, 6410 <i>Mitri zālāji periodiski izšūstošās augsnēs</i> un 1630* <i>Piejūras zālāji</i> platība pēc Natura 2000 SDF pieejamās informācijas ir 24,84 ha (informācija skatīta 18.03.2022.), tomēr suga sastopama tikai atsevišķās 6450, 6410 un 1630* biotopu daļās. Sugas dzīvotnes laukuma platība noteikta LatViaNature projekta izstrādātajā Augu monitoringa rīkā (1. pielikuma 1. attēls).</p> <p>Augu monitoringa rīkā pieejama informācija par vēl vienu sugas dzīvotnes laukumu DL “Vecdaugava”, tomēr šī dzīvotnes laukuma platība nav iekļauta kopējā dzīvotnes laukuma platības aprēķinā, jo, pamatojoties uz informāciju, kas pieejama projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” atskaitē, dzīvotne purva zirdzenei nav piemērota, jo viens no purva zirdzenes uzskaites punktiem atrodas mežā, bet otrs - parastās niedres tīrraudzē (Latvijas Dabas..., 2021).</p>																		
Other_area_USE	Na																		
OK_DEN	<p>Purva zirdzenes populāciju blīvumi (blīvuma vienība ir indivīdi/ha) Natura 2000 teritorijās redzami zemāk esošajā tabulā. Ar zaļo krāsu tabulā attēlots eksperta noteiktais optimālais blīvums, bet ar oranžo krāsu attēlota konkrētā Natura 2000 teritorija.</p> <table><tr><th>N2000 teritorija</th><th>CV_DEN</th><th>Blīvums</th></tr><tr><td>Randu pļavas</td><td>304</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Lielupes grīvas pļavas</td><td>59</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Piejūra</td><td>37</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Vecdaugava</td><td>12</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Jaunciems</td><td>7</td><td>Zems</td></tr></table>	N2000 teritorija	CV_DEN	Blīvums	Randu pļavas	304	Augsts	Lielupes grīvas pļavas	59	Optimāls	Piejūra	37	Zems	Vecdaugava	12	Zems	Jaunciems	7	Zems
N2000 teritorija	CV_DEN	Blīvums																	
Randu pļavas	304	Augsts																	
Lielupes grīvas pļavas	59	Optimāls																	
Piejūra	37	Zems																	
Vecdaugava	12	Zems																	
Jaunciems	7	Zems																	
OPT_DEN	<p>Par optimālo blīvumu izraudzīts DL “Lielupes grīvas pļavas” blīvums – 59. DL “Lielupes grīvas pļavas” skaita ziņā ir bagātākā purva zirdzenes atradne valstī (Latvijas Dabas..., 2021). DL “Vecdaugava” purva zirdzenes indivīdu blīvums ir otrs zemākais no visām N2000 teritorijām.</p>																		
OK_NEW	<p>Nē.</p> <p>Nav nepieciešams veidot jaunus biotopus, bet nodrošināt, lai labā kvalitātē saglabātos esošie biotopi.</p>																		

Lauks	Paskaidrojums
AREA_NEW	0
OK_INT	Nē
IND_INT	0
Papildus nosacījumi	2021. gadā, kad veikta sugas uzskaitē, teritorijā ganījās 6 zirgi, kas ir pārāk mazs skaits, lai uzturētu zālāju. Pēc noganišanas nepieciešama arī zālāju apļaušana un nopļautā materiāla aizvākšana. Jāpļauj iespējami tālu niedrēs, neļaujot blīvajai niedru joslai samazināt zālāju (Latvijas Dabas., 2021; Vides Konsultāciju., 2016).
Cits lauks	

Izmantotā literatūra

Dabas aizsardzības pārvaldes Augu monitoringa rīks.

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”.

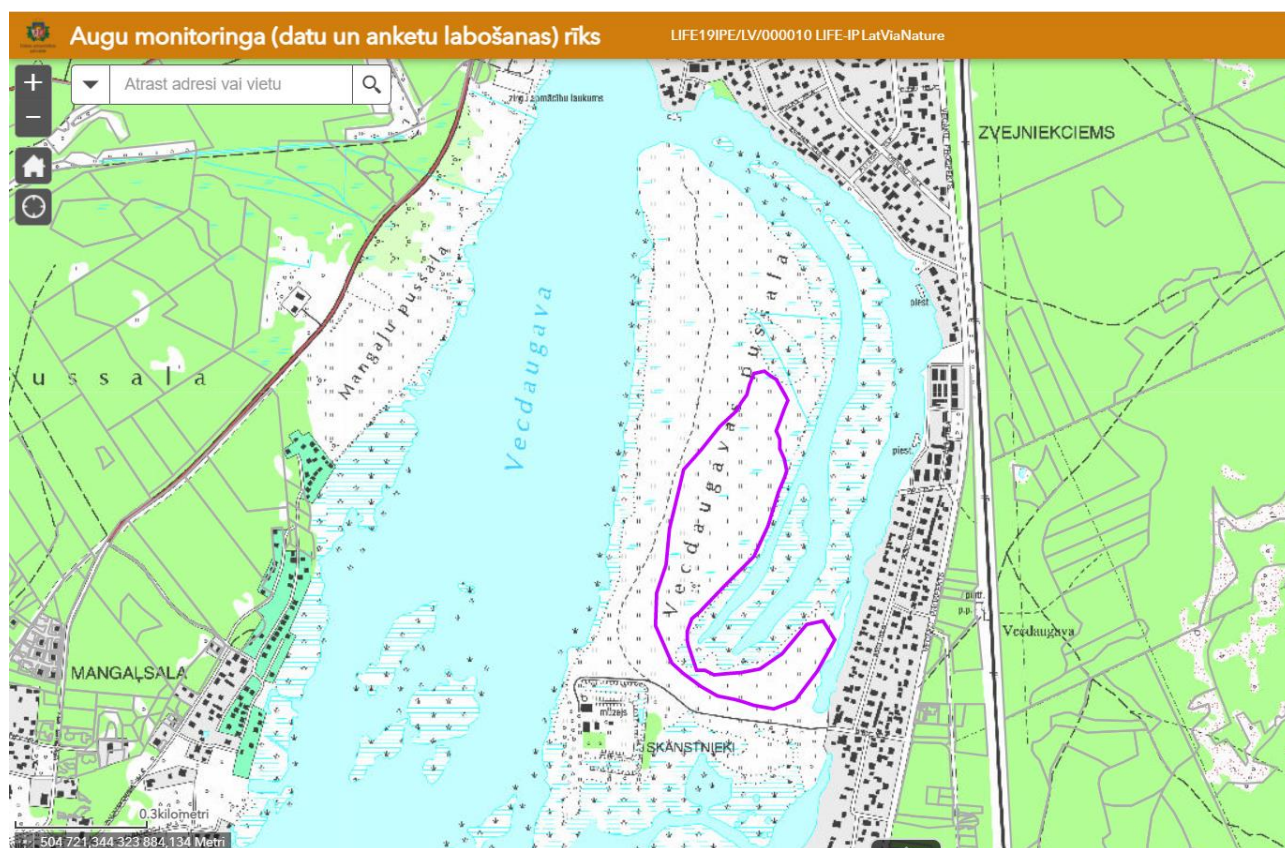
Dittbrenner, A., Hensen, I., Wesche, K. 2005. Genetic structure and random amplified polymorphic DNA diversity of the rapidly declining *Angelica palustris* (Apiaceae) in Eastern Germany in relation to population size and seed production. *Plant Species Biol* 20:191–200.

Grolle, E. 2014. Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums par dabas liegumu “Vecdaugava”. 10 lpp.

Latvijas Dabas fonds. 2021. Vaskulāro augu un sūnu sugu monitorings un inventarizācija Natura 2000 teritorijās un ārpus tām 2021. gadā. Rīga, 249 lpp.

Natura 2000 SDF – Vecdaugava. Skatīts 18.03.2022. Pieejams: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0518300>

Vides Konsultāciju Birojs. 2016. Dabas lieguma “Vecdaugava” dabas aizsardzības plāns 2016. – 2026. gadam. Rīga. 83 lpp.

1.attēls. Ekrānšāviņš no LatViaNature projektā izstrādātā Augu monitoringa rīka. Ar violeto kontūru kartē attēlots purva zirdzenes dzīvotnes laukums DL “Vecdaugava”. Ekrānšāviņš uzņemts 18.03.2022.